

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget indeholder hjemmel til at give kommunalbestyrelsen i kommuner med mellemformsstyre mulighed for at beslutte, at valget af borgmesteren og formændene for de stående udvalg skal ske under ét ved forholdstalsvalg, jf. afsnit 2.1.

Lovforslaget indeholder desuden bl.a. forslag, der giver kommunalbestyrelsen adgang til at overlade visse beslutninger til økonomiudvalget, forslag om ændrede legitimationsregler i magistratskommuner og kommuner med delt administrativ ledelse og forslag, der giver indenrigsministeren hjemmel til at dispensere fra visse regler om stedfortræderindkaldelse, jf. afsnit 2.2.

Forslagene fremsættes på baggrund af, at Indenrigsministeriet i de seneste år – bl.a. på baggrund af henvendelser fra Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen og Københavns Borgerrepræsentation – er gjort opmærksom på, at visse af de gældende regler i den kommunale styrelseslov i nogle tilfælde kan forekomme uhensigtsmæssige. Ministeriet har derfor i flere tilfælde tilkendegivet at ville søge visse regler ændret ved førstkommende revision af den kommunale styrelseslov.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Ændrede regler om valg af borgmester og viceborgmester i kommuner med mellemformsstyre

Ved en ændring af lov om kommunernes styrelse i 1993 fik kommunalbestyrelsen mulighed for at indføre såkaldt mellemformsstyre, der indebærer, at økonomiudvalget består af borgmesteren og formændene for de stående udvalg samt eventuelt et yderligere antal kommunalbestyrelsesmedlemmer, jf. § 65 i lov om kommunernes styrelse. Denne styreform afviger fra det traditionelle udvalgsstyre ved udvalgsformændenes placering og valg.

Udvalgsformændene for de stående udvalg vælges ved mellemformsstyre af kommunalbestyrelsen ved

forholdstalsvalg. Borgmesteren, der er født formand for økonomiudvalget, vælges derimod efter de gældende regler ved flertalsvalg. Borgmesterens post som formand for økonomiudvalget fraregnes i det antal udvalgsformandsposter, som kan tilkomme den gruppe inden for kommunalbestyrelsen, til hvilken borgmesteren hører.

Der er ikke noget til hinder for, at borgmesteren – uanset dennes øvrige tilhørsforhold til en gruppe i kommunalbestyrelsen – anmelder sig som énmandsgruppe forud for forholdstalsvalget.

I visse tilfælde vil en sådan gruppeanmeldelse på grund af fraregningsreglerne i den kommunale styrelseslov kunne føre til, at den gruppe, som borgmesteren i øvrigt tilhører, opnår en fordel, der kan forekomme uhensigtsmæssig, idet borgmesterens post som formand for økonomiudvalget ikke fraregnes i det antal udvalgsformandsposter, der tilkommer gruppen. Fordelingen af udvalgsformandsposterne afspejler i så fald ikke det reelle politiske styrkeforhold i kommunalbestyrelsen.

Det foreslås på denne baggrund fastsat i den kommunale styrelseslov, at kommunalbestyrelsen i kommuner, der har truffet beslutning om mellemformsstyre, med virkning for kommende valgperioder kan beslutte, at valget af borgmester og formændene for de stående udvalg foretages under ét som forholdstalsvalg med den konsekvens, at den gruppe, der opnår den største kvotient ved valget, udpeger borgmesteren, jf. lovforslagets § 1, nr. 5. Såfremt kommunalbestyrelsen træffer beslutning herom, undgås det, at den gruppe, som borgmesteren reelt tilhører, kan opnå en fordel ved, at borgmesteren anmelder sig som énmandsgruppe ved forholdstalsvalget.

2.2. Andre ændringer

Med lovforslaget gives der tillige mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan bemyndige økonomiudvalget til at træffe afgørelse om, hvilke kurser m.v., som et kommunalbestyrelsesmedlem deltager i, der har betydning for varetagelsen af visse af medlemmets kommunale hverv, jf. lovforslagets § 1, nr. 2. Afgørelsen